

12.

Kā Džims Talohs pačurāja

Džims lūkojās uz smejošajām sejām un jutās kā izstumtais.

«Nav divu domu,» viņš prātoja, «es vienkārši neiederos. Es nerunāju tajā pašā valodā, es nevalkāju tādas drēbes, man nav nekā kopēja ar šiem ļaudīm. Mēs esam no dažādām pasaulēm.»

«Muca» bija piebāzta ar ārvalstu skolotājiem. Reizi divās nedēļās visi Džima līdzgaitnieki no saviem lauku posteņiem ar autobusu brauca uz Kvīnstaunu, lai satiktos, iedzertu un patenkotu. Viņi dalījās šausmu stāstos par savu skolu – čūskām mazgātavā, to reizi, kad izbeidzās sveces, pussagruvušajām klasēm un apgrūtinošajiem direktoriem –, viņi izrādīja savu zambas valodas mazumiņu, kā trofejas salīdzināja slimības, piedzērās un, sadalījušies pa pāriem, devās uz lētām viesnīcām. Pašam par spīti, Džims vienmēr gaidīja šīs tikšanās un vienmēr tajās ieradās. Un vienmēr to nožēloja.

Viņš nespēja neievērot, kā savādi deģenerējās līdzgaitnieku izskats. Un publisko skolu audzēkņi? Kādreiz viņu mati bija sakārtoti precīzā nesukātā stilā, tagad tie savīti nevīžīgos, savēlušos dredos. Saburzītās

haki bikses bija aizstājušas neparastas apdrukātas kļošanas ar ietilpīgām starām, kas ejot plivoja. Gaiši svītrotie «*Raith of Bond Street*» krekli bija devuši vietu neparastiem batikotiem paltrakiem, uz kuriem uzkrāsoti tādi saukļi kā «*Samora Machel: Aluta Continua*»*. Elegantie bērni nepārprotami centās pārņemt iezemiešu stilu, bet ar saviem savādajiem tērpiem vairāk līdzinājās ekoteroristiem, nevis Āfrikas lauku iedzīvotājiem, vietējos zambaviešus viņi tikai apstulbināja un uzjautrināja.

Džimam tas viss likās drusku divaini, viņš nedaudz nedroši nolūkojās uz saviem džinsiem un lētajām krosenēm.

Tas, ka bagātākie grupas biedri bija nogājuši to pašu ceļu, pārsteidza mazāk. Galu galā, viņi savus etniskos mandātus bija nostiprinājuši jau pirms daudziem mēnešiem, miglānā Skajas salā. Tomēr publiko skolu audzēkņu jaunatklātā mīla uz visām noskretušajām lietām pārtikušos bija iedzinusi aizvien lielākās kolektīvā individuālisma galējībās. Tāpēc tagad viņi degunā nēsāja kniedes un, izmantojot spalvu nazīti un melnu tinti, savos apakšdelmos veidoja primitīvus tetovējumus. Pa Kvīnstaunas ielām viņi staigāja basām kājām, nodriskātos virves gabalos vezdami noplukušus suņus. Bagātie puiši audzēja netīru bārdu, un bagātās meitenes noskuva galvu, viņi sēdēja Kvīnstaunas Neatkarības laukumā, lasīdami Brūsu Četvīnu un Klodu Levī-Strosu.

Šajās neregulārajās tikšanās reizēs sarunas «Mucā» drīz izvērtās par sacensībām, katrs jaunais skolotājs pamieloja pārējos ar dažādiem arvien neticamākiem stāstiem par savu unikālo pieredzi. Todien vairāksolišanu uzsāka publiskās skolas audzēknis Džošs, stāstot, kā cīnījies uz dzīvību un nāvi ar malāriju, un viņu izglābusi tikai divlitrīga hinina tonika pudele. Bet drīz tas tika noraidīts kā sīkums, jo zīdainim līdzīgais Džonijs pacēla savu sarežģīti izrakstīto tuniku, lai parādītu, kur viņa vēderā iekūņojusies *putsi* muša. Tad kautrīga izskata plikpauraina meitene, kuras vārdu Džims bija aizmirsis, pastāstīja par savu

* Samora Mašels: cīņa turpinās (portugāļu val.).

sadursmi ar Melnā zābaka bandas trakojošajiem partizāniem, un stāstot viņa pietvika. Tad Ītonas students ar skaļu rikli, saukts par Cīkstoni, pamieļoja grupu ar sirdi plosošu fantāziju, kā ar hokeja nūju līdz nāvei sasitis melno mambu. «Vai atceraties? Lambo teica, ka mamba ir šā kontinenta nāvīgākā čūska!» viņš visu laiku atkātoja. «Patī nāvīgākā.»

Pēc Cīkstoņa plāpīgajiem meliem iestājās īss pārtraukums, kurā ikviens skolotājs centās sadzejot nākamā limeņa blēņas. Džims prātoja, vai būtu jādod ieguldījums, atstāstot Murufu kunga izteiktos nāves draudus. Bet tajā brīdī pārtikusi, tukla meitene, vārdā Hanna, ienāca bārā un pārtrumpoja viņu baru. Jo bija saņēmusi gara zambavieša roku.

– Jūs visi! – viņa pašapmierināti teica. – Tas ir Karalis!

Neviens no viņiem patiesībā vēl nebija kniebies ar zambavieti, tāpēc, Hannai parādoties kopā ar Karali, viss bija izšķirts.

Tā ka piebāztajā bārā nebija citas vietas, Hanna apsēdās blakus Džimam un pamāja sveicienu. Viņi agrāk bija runājušies ļoti maz. Džims neskaidri atcerējās savādu sarunu pie skotu noņemnes uguns-kura.

– Vai esi sociāli apzinīgs? – Hanna bija jautājusi. – Es esmu. – Un pāris sekundes Džims bija prātojis, ko viņa ar to domā, līdz Hanna sāka nosaukt visas tās apbrīnas vērtās organizācijas, kuru biedre bija: «*Amnesty International*», Bēgļu padome, Āfrikas nacionālais kongress, Kampana par kodolatbrūņošanu, Līga pret medību sportu, «Izspēriet no futbola rasismu».

– Un kā ar tevi? – viņa vēlreiz jautāja. – Vai esi sociāli apzinīgs? – Un, pāris sekundes padomājis, Džims rāmi piekāpās: – Nē. Nē, īsti ne.

Tāpēc tagad, sēdēdams blakus šim biedējošajam paštaisnuma paraugam, Džims nezināja, ko sacīt. Viņš aplaizīja lūpas un norīja alu, traucējoši bija tas, ka Hanna blenza uz viņu pāri pudelei.

– Labāk būt sarkanam, nekā beigtam, – Džims neveikli ierunājās.
– Ko?

– Es teicu «labāk būt sarkanam, nekā beigtam». Atbalstiet pierobežas valstis. Futbols nav tikai melns un balts. – Džimam sāka ķerties vārdi. – «*Amnesty International*». Tā. Vai tur tu esi? ĀNK. Tikai, lai to izjustu. Bēgļu padome. Hamburgera mājas.

Džims spēji apklusā. Hanna blenza tā, it kā viņš būtu jucis. Viņa nesaprata, kas Džimam lēcies. Bet viņu tas arī neinteresēja.

– Mēs satikāties manā skolā, – Hanna sazvēnieciski teica.

– Ak! – sacīja Džims.

– Karalis ir uzraugs.

– Ak, jā, – teica Džims.

– Mēs nespējam tam pretoties.

– Ak. Jā. Tas ir jauki, – sacīja Džims.

– Viņš nerunā angliiski. Mēs sazināties ar pieskārieniem.

– Jā, – teica Džims. – Velns.

Varbūt alus, varbūt sabiedrības dēļ vai varbūt tāpēc, ka viņa prātā ielauzās aina, kā šī šausmīgā sievietē ar savu jauno Āfrikas draugu glāsta viens otru, – katrā ziņā Džimu piepeši pārņēma skurbinoša pretīgas nošķirtības sajūta. Tik spēcīga, ka viņš piecēlās un aizgrīļojās līdz bāram, prom no saviem tautiešiem. No šā attāluma viņš kādu brīdi vēroja grupu – ķērksstošas balsis, pārišus, kas savīja mēles un dredus, mulķīgo ķīkināšanu –, un, par spīti savai pasivitātei, Džims sajuta aizkaitinājumu. Aplaižot skatienu bāram, viņš pirmo reizi ievēroja mazu grupiņu eleganti tērptu zambaviešu, kuru acis bija piekaltas slienainajiem britiem, un aizkaitinājums pārvērtās kaunā. Viņam gribējās pabūt vienam. Viņš aizgāja uz tualeti.

Džims atvilka valā bikšu rāvējslēdzēju, bet čurāt negribēja. Tā vietā viņš atspieda galvu pret tīrajām, baltajām flīzēm virs pisuāra, izbaudīdams atvēsinošo, nomierinošo sajūtu.

Tualetes durvis norībēja, un, aptverdams, ka viņam ir uzradusies sabiedrība, Džims atliecās atpakaļ un piespieda urīnpūsli veikt noplūdi. Viņš uzmeta biklu skatienu blakusstāvētajam un ieraudzīja spēcīgu, izskatīgu zambavieti Kelvina Kleina teniskreklā, elegantās, platās

biksēs un nevainojami tīros, melnos sporta apavos. Šis vīrietis mīza lieliski, tas bija šļācošs urīna ūdenskritums, kas kūpēja un putoja, un lika Džimam justies nepilnvērtīgam.

Piepeši, sajuzdams Džima sāņus uzņemto skatienu, vīrietis mainīja trajektoriju un sāka mīzt uz Džima kājām. Džims paskatījās tieši uz vīrieti, bet tagad viņš bija atmetis atpakaļ galvu un ekstātiski koncentrējoties aizvēris acis. Tam bija jābūt negadījumam, vai ne? Nevēloties sacelt traci, Džims pakāpās tālāk, bet urīna straume viņam sekoja pa pēdām, ar liegu čurkstoņu piezemēdamās uz kurpēm.

– Atvaino, – Džims teica, – bet tu čurā uz manām kājām.

Vīrietis atvēra acis un palūkojās uz Džimu. Viņš izskatījās sapīcis, ka iztraucēta pasakainā ekskrēcija.

– Jā? – vīrietis nodārdināja.

– Es teicu, ka tu čurā uz manām kājām.

– Jā, – vīrietis atzina. – Un tu čurā uz manas zemes.

Viņi abi mirkli vērās viens otrā. Tad Džims samirkšķināja acis, aizvilka rāvējslēdzēju, aizķēra priekšādiņu, iebrēcās un steidzās atpakaļ uz bāru, vīrieša piedauzīgo smieklu vajāts.

Pa to laiku Džima kolēģu grupiņa bija kļuvusi pavisam nevaldāma, un viņš nekādā ziņā negrasījās tiem atkal pievienoties, it īpaši jau nu ar satrauktiem nerviem un mīzalu smaku uz kurpēm. Tāpēc viņš no jauna atbalstījās pret leti, pasūtīja vēl vienu alu un vēroja, kā ik sekundi palielinās viņa nacionālais kauns.

Daļa bagāto bija iesaistījušies trokšņainā iereibušo strīdīnā par trešās pasaules parādu norakstīšanu; Hanna neerotiski berzējās gar Karaļa mierīgo cisku; un Čikstonis ar divām alus pudelēm un pelnu-trauku skaļi rādīja čūskas medību detaļas. – Čūska bija tur, es – šeit, un hokeja nūja – tur. Kontinenta visindīgākā čūska! – Nevienš neklaušījās.

Pa to laiku pārējie publisko skolu audzēkņi bija okupējuši vecu mūzikas automātu un korī dziedāja līdzī nejdzīgiem pēdējās desmitgades roka gabaliem: «*Aerosmith*», «*Bon Jovi*» un «*Europe*».

– *It's the final countdown! Da-da-dah-dah! Daddle-la-da-dah!*

Šajā brīdī no tualetes iznāca čurāšanas meistars. Brīdī viņš stāvēja un vēroja deģenerējošos postažu. Tad, paraudams sāņus streipuļojošu *musungu* pāriti, gausi piegāja pie mūzikas automāta un izspēra nospodrinātās sporta kurpes purnu cauri tā priekšpuses stiklam, uzreiz apklusinādam gan mūziku, gan mēreno jautrību. Skolotāji cieši vērās vīrieti, un viens noteica: – Nu gan! – Bet vīrietis tam nepievērsa uzmanību. Viņš atbrīvoja savu kāju un viegliem, pārlicinātiem soļiem pāri istabai devās uz bāra leti, viņam bija piekalti visi skatieni. Viņš apstājās blakus Džimam.

– Piedod, ka apčurāju tavas kājas, – viņš sacīja.

– Tas nekas.

– Vienkārši – jūs, angļi... – viņš teica un atstāja teikumu nepabeigtu.

– Es zinu, – Džims atsaucās un dedzīgi pamāja ar galvu. – Kāpēc tu saspārdīji mūzikas automātu?

Vīrietis skatījās uz viņu un brīdī padomāja, pirms atbildēja.

– Man sasodīti riebjas tas ieraksts, – viņš teica.